

Posiziunar da nov la promoziun da la cultura

La promoziun statale da la cultura vegn ad occupar il cussegl grond

DA MARTIN CABALAZR

■ **La promoziun statale da la cultura en il Grischun duai vegnir posiziunada da nov e dotata cun dapli meds finansials. Quai pretendan duas intervenziuns parlamentaras che vegnan a vegnir tractadas en la sessiun da december dal cussegl grond.**

En ina incumbensa parlamentara da deputà *Bruno Claus* (pld Cuira) sustegnida da 70 deputadas e deputads vegn pretendi da posiziunar da nov la promoziun da la cultura. En connex cun ina revisiun totala da la lescha correspundenta duain vegnir definids explicitamain ils accents da la promoziun da la cultura ed il puncts cuminaivels cun la promoziun da l'economia. Plinavant duei vegnir garantida la tscherna da la cumissiun da cultura tras il cussegl grond.

La cumissiun da cultura presidiara *Sandra Locher Benguerel* vegn a proponer ella debatta davart il preventiv d'augmentar las contribuziuns per la cultura per in mez milliun francs.

Entant che la regenza na vesa actualmain naginas pussaivladads d'augmentar il budget da cultura mettan ils activists da cultura uss tutta speranza en il cussegl grond.

Ils meds finansials èn limitads

Chaschunà la discussiun publica actuala davart la promoziun da la cultura ha la decisiun da la regenza da betg conceder la summa garegiada dal Teater da Cuira, da l'Orchester filarmonic da chombra e dal Festival Cultural Origen. Ils responsabels èn fitg trumpads da l'agir dal chantun. Tenor l'intendant d'Origen *Giovanni Netzer* è quest grond project cultural cun in budget da total radund 3,5 milliuns uss periclità. Enstagl dals 640 000 francs garegiads haja il chantun la finala concedi mo 380 000 francs.

Cussegliaer guvernativ *Martin Jäger* ha refusà la critica argumentond che

Senza in sustegn finanziel tras il chantun fiss era l'Opera Viva a Sursaiassa periclitada.

FOTO N. SIMMEN

Origen retschaiva per 2014 il dubel da l'onn precedent. Il fondo da lottaria ch'alimentescha ils meds per la promoziun culturala saja limità. Dals 11 milliuns disponibels per 2014 sajan 5 milliuns reservads per la cultura. La regenza retschaiva annualmain passa 800 dumondas da sustegn, radund 600 da quellas vegnan sustegnidas. Sch'ins dettia ad ina instituziun marcantamain dapli daners gijajan quels a donn e cust d'insatgi auter, argumentescha *Martin Jäger*.

Metter clers accents

En sia incumbensa parlamentara pretendia Bruno Claus da reorganisar e po-

siziunar da nov la promoziun chantunala da la cultura en il rom d'ina revisiun totala da la lescha correspundenta. «Cun ina analisa detagliada e cun in model directiv strategic per la promoziun da la cultura professiunala e da la lavur culturala da persunas laicas duai la regenza mussar tge accents ch'ella vul tschentar e nua ch'ella vul dar in vast sustegn», scriva Claus.

Complementarmain stoppian era vegnir regladas da nov e cleramain las competenzas entaifer la promoziun da cultura, oravant tut concernent la cumissiun chantunala da cultura. Latiers tutga era la dumonda da competenzaa per la tscherna da la cumissiun. Tenor

Bruno Claus e cunsegnants stuess quai esser il cussegl grond per uschia «tegnair quint da la gronda impurtanza da la cultura professiunala e da la diversitad culturala en il chantun». En quest connex stoppian ins era resguardar la gronda impurtanza economica da las iniziativas culturalas, accentuescha Bruno Claus.

Sustegn a moda subsidiara

La regenza è da l'avis che la basa legala per la promoziun da la cultura saja sa cumprovada fitg bain, primarmain era pervi da sia formulaziun averta. La promoziun chantunala da la cultura succeda en moda subsidiara. Ella conceda

contribuziuns per cumplettrar las contribuziuns da persunas privatas e da las vischnancas. Quai fetschia ella cun impunder meds finansials dal preventiv ordinari sco er or dal fond da la lottaria naziunala. Plinavant permetta la lescha per promover il svilup economic er ina promoziun da purschidas culturalas en il senn da la promoziun da l'economia, per ordinari sco finanziaziun da partenenza.

Ina strategia complessiva

Sin fundament d'ina incumbensa da *Marcus Caduff* (pcd Lumnezia) ha la regenza il pensum d'elaborar in rapport complessiv che cuntegn ina strategia per ina politica economica integrala. Questa vista complessiva saja senz'auter er ina «buna schanza per evaluar cunzunt er tut ils instruments vertents da la promoziun culturala», constatescha la regenza.

Plinavant è anc pendentia in'incumbensa da deputà *Martin Montalta* (pbd Foppa) concernent l'elavuraziun d'in concept chantunal per promover e finanziair ils museums regionalis ed ils centers da cultura regionalis.

En quest connex saja era prevì da far ina repartiziun raschunavla da las incumbensas tranter il chantun, las regiuns ed eventualmain las vischnancas tant areguard ils museums sco er autras spartas culturalas. Era las ordinaziuns vertentas davart ils archivs dal stadi ed ils archivs districtuals, circuitals e comunals na cuntentian betg pli e stoppian vegnir remplazzadas.

Cuntrari a l'incumbensa Claus na pari per la regenza dentant betg cunvegnent da suttametter la nova versiun da singuls artitgels en il rom d'ina revisiun parziala, mabain da far ina revisiun totala. Tenor avis da la regenza porscha la vista complessiva che l'incumbensa Caduff propona senz'auter bunas schanzas per tschentar in nov rom legal per ina promoziun moderna da la cultura en il Grischun.